

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, főter 32. sz. a.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyiltér- és felszámolások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petítor terfogatá 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 50 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönb minden hazai postahivatal. — Az előfizetések legzélszerűbben postautalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal vesz fel.

Resurrexit. . . .**Resurrexit.**

A világ megváltója, ki a kínszenvedések Golgotháján az emberiséget boldogító eszméjéért keresztre feszítetté magát, hogy beteljesedjék az írás: harmadnapra halottaiból dicsőségesen feltámadott.

Feltámadott vele újból az eszme, él és uralkodik. De nem úgy, mint valaha.

Az az általános eszme ma nem uralkodik többé. Az az isten-ember, kinek szívet egy határtalan szeretet tölté be, ki akarta, hogy az emberiséget e szeretet egyesítse, kapcsolja össze s tege boldoggá: megalapítja a szeretet, a sziv vallását; amit ma már csak rongyaiban keressünk.

A társadalmak a halhatatlannak látszó fonséges eszmét megtestesítve látták, az emberek imádással határos vonalozással fűződtek egymáshoz, — ma kihalt az érzés, nevetségessé lett, mi tegnap fonséges vala.

Ma a társadalom követel, a korszellem befolyásol mindnyájunkat, a mit a sziv parancsol, a boldogság megkíván — figyelembe se jó.

A miért kétezer évvel előbb áldozat hozatott, az ma nem felel meg méltóságunknak (?), — amiért az általános világ és emberszeretet szadaiban milliók és milliók küzdöttek, ma ugyanakkor megsemmisítéséért harezolnak gyűlölettel, a fanatizmus hajthatatlan dühével.

Propagandát csináltak valaha, hogy hívók legyenek, most hangzatos jel-

zők alatt propagandát csinálnak, hogy szaporítsák a hitetlenek számát.

Kinek a büne ez?
Senkié!

A szellemi téren való haladás előre hozta a világot.

A mi mégis elfoglalja az embereket, betölti azok keblét, egy egészen más cél vagy jobban mondva más eszme: az érdek.

„Önérdék vagy közérdek mit sem határoz. A pór, ki szánt, a költő, ki teremt, a tudós, a bölesész, ki az emberiség boldogításával törődik s az önmagát elhanyagolja, a harezfi, ki pusztít, rombol, ezek mind érdekből működnek. Az érdek az erény, mint Helvetius bebizonyítja; ki használ az erényés. Ki tehát kárt okoz, ki az érdekek — akár személyes akár közérdek legyen az — ellenkezésbe jó: bünös leend.“

Hogy ez a materializmus definíciója: fölösleges bizonyítgatnom.

Legyen. A kor materialis — azzal kell haladnunk! Ki merne küzdeni az ár ellen?

Az egoizmustól eltekintve — tegyük magunkévá a hangoztatott közérdeket, engedjük magunkat az által vezetett. . . De azzal a kapcsolatos kötelességérzet felébresztése jár.

Ha közérdek hat át: működünk közhaszonra; ki használ — erényes.

Ha bennünk meg van: öntsük át másokba is; a tiszta szándék nem téveszt utat — jóra tör, — gondozott, hűn ápolta rossz gyümölcsöt nem terem.

E kérdés fejtegetése részleteket nem kíván.

A közérdektől áthatott ember nemes szándokkal, őszinte jó akarattal siet az alkotás, teremtés — egy szóval: haladás felé, viszi, ha kell erővel, magával érdektársait, tömörít, összesít, — s kiviszi azt, amit akar. Ha szükséges, könnyű szerrel eszközli az újáteremtés, felbresztés munkáját. Főltámaztó erővel is bír.

Ez kellene nekünk, édes mindnyájunknak, — anyavárosunk és megyénk kies határain belül.

Sok tetszhalott vár föltámasztásra, sok „halottkém“ — ileg rosszul megvizsgált törne ki a koporsóból és óhajtana eget!

Ha ilyen nagy napok ünnepélyes pillanatai alatt nem állana gyenge tolnak: igen soknak szeretne kifejezést adni (kivált a tüzhelyhez legközelebb állókat érdeklőleg), de az ünneplés hallgatásra kényszerít.

A közkívánatot most más utat ajánl. Adjuk meg magunkat; hódoljunk legalább a szokásnak; ne törődjünk ma ügyekkel, hogy annál inkább fokozódják a „javítás“, „eselekvés“ vágya.

Akiktől várunk, akiktől remélünk: azok eselekedni fognak „ünnepek után“ is, azok hallgatni fognak a „közvéleményre“ divatos buzdítások, tette serkentések nélkül is.

Ennek tudatában tegyük le a tollat; ünnepeljük a feltámadást a mi feltámadásunk biztató reményében!

—i.—la.

Megyei közigazg. bizottsági ülés.

A f. hó 11-én tartott közig. bizottsági ülésben a tagok teljes számban megjelentek.

„Szót sem érdemel, ledorongoljuk! Hát kisesoda is az a Jókai? Valami sensations regényeket férezelő kóklér, a ki mindenről ír, és mégsem ír semmiről. Ponyvára való rémmunkáit még ugyan nem volt időm (már mint Péterffynek) mind elolvasni, de kis diák koromban elolvastam a „Magyar nábob“ másfél kötetét és „ex uno disce omnes“.

„Valóban itt az ideje, hogy eszére térjen a nemzet, ne higgyen vakon az ilyen firkászoknak, ne uralják az összes olvasó asztalok ez egy napon készült vásári munkákat, hanem olvassák, esekélyeségem megjelenendő epochalis regényeit nem is említve, az első magy. ált. szab. versmügyáripar és rosta intézet igazgatójának gyöngyöző verejtéke árán sajtolt és sajtolandó „Romhányiját“, melyben van annyi morál, mint a „Hymenben“.

Bizonytal nem tudom, ezt fiatal koromtól senki sem veheti rossz néven, de úgy hiszem, hogy a hős perzsa Tantalus mondta: Nonum prematur in annum. Mi még ezen is tultesünk. Hányszor romba hánytá volna már Romhányit az irod. történet, ha a nagymester nem ismeri és nem utánozza Penelope esetét: azaz kitörli minden nap azt, a mit a múlt éjjel gondolat-terhes feje papírra (rom)hánny. Ezért nem lesz Romhányinak soha vége. A mi vég nélküli, az örökké tartó, az örökké való halhatatlan. Quod erat demonstrandum.

De a tisztelt olvasó tán nem is tudja ki ez a „Romhányi“? Ez Gyulai Pál ideálja, kinek képével alszik el, képével ébred, hogy úgy mondjam rögeszméje; ez a magyarok Ephialtése, a világosi katasztrófa démona, sőt árnyéka: Görgy Arthur!

Tempora mutantur et nos mutamur in illis. Tempora változnak, nos mutassunk rájuk.

Az ülés kezdetén több erdőkezelő tette le az erdészeti törvény rendelte hivatalos esküt, mire a szakreferensek előadták havi jelentéseiket s a körükbe tartozó ügyekre vonatkozó javaslatokat. Az alispánból kiemeljük, hogy a közbiztonsági állapot elleni nagyobb kihágások nem merültek fel, a nagyroczei lemondás által megürült segédszolgabírói állásra a f. hó 25-én tartandó megyei közgyűlésig Kuna J. rosznyói jbeli szbirósági irnok s tiszteltbeli szolgabíró kinevezetett, a tisztviselők működése nem volt akadályozva. Egy tisztviselő ellen beadott panasz előzetes vizsgálat végett az alispánnak adatott ki.

Egy köztisztviselőben álló földbirtokos abbeli folyamodványát, hogy a birtokvétele után reá kiszabott illeték 16 frtnyi végrehajtási költség fizetése alól azért, mert annak leendő kifizetését az adóhivatalnak úgy ó, mint országos földhivatalintézet folyamodó számára engedélyezendő kölcsönből bejelentették, felmentessék, az adóügyi referens a fenálló szabályrendeletek értelmében nem teljesíthetőnek találta.

A bizottság tekintve, hogy a kinestár követelése biztosítva volt, s a végrehajtás által az adózó felesleges költséggel terhelhetett, ennek ellenében méltányossági szempontból a végrehajtási költség törlesztését határozta el, miért ez ügy a pénzügyminiszteriumhoz terjesztetett fel mindkét javaslattal.

Nagy lelkesedéssel fogadtatott a közoktatási miniszter azon rendelete, melyben több tiszlezi szülőnek a bizottság által melegen ajánlott folyamodványára hajlandónak nyilatkozik egy magyar tannyelvű, két tanerővel ellátott állami iskolát ugyanott felállítani. Ez iskola elhelyezése, az iskolások alakítása s a tanerők javadalmazása tárgyában szükséges jelentés ugyanez ülésből felterjesztetett s így remélhető, hogy ezen nagy missióval bíró tanítélet már a f. év őszén megnyílik, a tiszlezi hazafias párt s mindnyájunk nagy öröme.

A tanügyi jelentésből felemlítendő még, hogy a közoktatási miniszter Bartóffy István volt segédszolgabíróinak a nagyroczei polgári iskola rőzei és garami illetőségű, a magyar

Az a Gyulai, kinek lantja ezt zengte hajdanában: „Világosnál huszárok könnyeznek,“ most oszlopot emel a „lábturta fővenyig lehajlott“ váci szabadsághősnek. En csak ritkán forgatom Vörösmartyt és mégis emlékszem erre a versére:

Görgeinek hívták a silány gazembert,
Ki a hazát eladta ezudarul
Kergette őt az isten haragja,
A siron innen és a siron túl.

Kergette őt a vak szerenese, mint
Szilaj kutyát a megrémült vadak.
Eljen nyomorban kiban mind halálig,
És ha elhal, érje kárhozat.

Hányszor kellett ezt Gyulainak elolvasni, mikor a költő gyönyörű életrajzát megírta.

De ez még hagyján. Ha rajong Görgeiért, ám tegye, noha ezt sem a magyar akad. subvencióján élő Szezlében, de hagyjon békét annak a megtört lelkű, már minden reménytől megfosztott, támasz nélkül álló száműzöttnek, ki ott a távolban Itália bajos ege alatt, a zugó tenger morajainál ohajtja feledni, vérző szívéből kitépni a dicső mult gyászos emlékeit. . . .

Ha mossá a szerencsét (hüv törekvés) ne törölje a sarat arra a méltóságban megöszült, tiszteletet parancsoló agg főre.

Hjah, ezen nincs mit esodálkozni. Nagyokat ledögönyözni, nimbust eloszlatni, a hol van, babért megtepázni mai napság sport, akár ballerinná v. koristának hazakísérése színház után, olyan „chic“, akár a nőknél az érdekes, halvány arcz, ez érdekes „eachet“, mint „Nana“ olvasása vagy épen uri passió, mint Szikszaiiban villásreggelizés — a portálban.

Ha e két essét nem volna elég életlans, itt van még a legnyomósabb: a Csiky-plagium

T Á R C Z A.**A főváros nagyhete.**

Budapest, 1881. ápril közepe.

Egy kis penitencia. — Kritikai hétszemélyes tábla. — Jókai a nyaktól alatt. — Hány sir romja hirdeti „Romhányi“ dicsőségét? — „Farkasok“ üvöltése nem hat Thaliáig. — Victorien Sardou, a nők szeretvegyűlőit lezékeltetője. — Údvöske. — Lovardai mágnás bohóczjáték. — A páncélfűzők és a divat. — Fővárosi municipium mint notánit-apácaképző mintatintézet.

A ki e sorok homlokára bigyesztett tartalommutatóból azt a következtetést vonná le, hogy ez Prokrure ágy, melyen se innen se túl nem csapnak gondolataim, annak bátor vagyok kerekén kijelenteni, hogy keserűen csalódik. Manapság azért adnak programmot, hogy legyen mit meg nem tartani, valamint nyelv is csak azért van az embernek, hogy gondolatait el tudja rejteni. De most az egyszerű nyilt és őszinte leszek, sőt még a lehetőség határain belül udvarias is. Ezt legutolsó fogadalmam parancsolja, már pedig a nagybőjtű fogadalmam kettős szentségű, kivált ha oly rettentő vétkes átkos sulya alatt görnyed az a szánandó kősa lelek, mint az enyim . . .

Tebát hol is maradtunk a multkor? A malomnál . . . nem, a csalfa Hymenfátyolt lebbentettük fel Politika nagysám, kendőzött, vendégfürtű fejről.

Sorsát nem kerüli ki az irodalom sem, Hogy in medias res kezdhessem, egyetmást, nyájas olvasóm, előre ki kell fecsegnem.

Mikor a világ teremődött, az Ur azt mondá a Dunának: Menj vedd utad arra, hol a magyar halhatatlanok akadémiája diszlik. Ezen, tehát a priori e célra rendelt, antedi-

livialis épület kongó márványkorridorján egy titkos ajtó nyílik az irodalmi areopág üléstermébe. E büntető esarnok legelrejtettebb zugában egy rozszart guillotinja mögött ólálkodik az irodalmi véstörvényszék kísérteties nagymogulja: Gyulai Pál.

A rettenthetlenek vérengző halálítéleteit ezeltől minden 2 hónapban, most az anyag és munkaerő felszaporodásával navonkint, közli az akadémiái Bünkrónikája: a „Budapesti Szemle“. A jobb időkben maga a mester ırogatta azon dörgő kritikákat, melyek mindegyike egy író életébe került. Ugy illik, hogy — kivénülvén — a dressurájából kikerült tetterős ifjú tüzü esatlóai vegyék a tollat.

Megvagyom írva, hogy „csak sast nem zenek a sasok, s nem szül gyáva nyulat Nubia párducea.“ És Szent-Péterffy Jenőt (vajh ki ő és merre van hazája?) a jövómúlt zenik virágát régóta álmatlanság gyöttri. És a mint ily izgatottság szülte viziók nagyragyótró lelke-edzette testét kimeríték, estére megszállta pillát a jótékony álom mámara. Milyen enyhet adó álom. Megvillan előtte Herostratus szellemalakja, a mint felgyújtja Diana templomát, s kész a pokoli terv.

Sebtiben annyi ideje sincs, hogy éjjeli costümjére mást öltösn, megmarkolja amegy magyarosan azt a gyilkos bárdot (vulgó írótoil) s nekimegy egyenesen a Jókai Mór — nyakának.

Ezt a sült sületlenséget lehetett április elsején (!) „szemléstve“ olvasni a Szemleiben. Ilyen szemlélok csak nem táthatnak szemetszáját arra, ki egy fejjel kimagaslik a közepszerűség cliqueje felett, ezt nivellálni kell. Vagy nem volna hangzatosabb, ha a külföld nem „Tokai-Jókai“ neveket, hanem például: Gyulafi Pált, vagy Jenőffy Pétert vagy, Péterffy Pált, vagy épen Pálfi Pétert ismerné.

nyelvből legjobb haladást tett két tanulójának jutalmazására boldogult atyja emlékére tett 200 ftos alapítványt közönségét nyilvánította. Váróközsege pedig a gazdasági és kertészeti gyakorlatokra alkalmas tér hiányában lévén, annak megszerzésére utasította.

Az árvászeki két ülnök megfeszített munkássága mellett is folyvást szaporodik a hátrálék. Az ez indokból kért harmadik ülnöki állomás rendszeresítését nem engedélyezte a belügyminisztérium, hanem a hátrálékok feldolgozására egy napidíjas felfogadást rendelt el. Az árvászeki előadó jelentése szerint erre nem vállalkozik képzett és megbízható egyén, s így a közgyűlés újból fogja ezen abnormitás megszüntetését kérelmezni. Sokkal kisebb terjedelmű s népességű megyék bírnak olyan személyzettel mint megyénk, miért kell hát megyénk tisztviselőinek két annyi munkát teljesíteni mint másutt? Ezt követelni nem méltányos dolog s mivel különben sem vintő keresztül, csak a közügy rovására történik.

A 3 óráig tartott bizottsági ülés után a börtönvizsgáló bizottság megtekintette a helybeli fogházat, melynek specialitását a szép természetű bírhet Petyko képezi, ki a börtön falának kitérésével már szokási kísérleteket is tett, de idejében megakadályoztatott benne.

A bizottsági ülést megelőzőleg a fogyalmi választmány intézett el egy a nagyrozei közönséget közlő érdeklő ügyet.

Mit állítsunk ki?

Hölgyeink közül nem egy tette föl e kérdést magának és másoknak s nap nap után, hét hét után telik. Bizonyosan ma is e fölött gondolkozik sok, ki valami rendkívül gondol az országos női kiállításban.

Szándékunk volt e tekintetben tájékoztatni a női közönséget; de épen kapóra jön Gelléri Mór, kiállítás titkárnak ezen kiállítás „ezéja és tendenciája” tárgyában az „Eperjesi Lapok” hasábjain közölt „egy vidéki nőhöz” írt levele, melyből átveszük a következőket:

Mintha látnám önt asszonyom, a ki tudatára kezd ébredni annak, hogy a kiállítás mégis csak több valamivel, mint a minnek első pillanatra látszott. Szép fejét kis kezére hajtva, kezd gondolkodni, s az a redőcske, mely szép homlokán tímád, egy apró felhőcskét jelent, mely derengő lelkét elborítja. Egy kérdés töl a jalkaira, melyet nem mer kimondani...

Kitalálom e kérdést. Sokkal jobban ismerem az ön lelkületét, semhogy kétségben tudnék maradni tételődésé fölött. Azt akarja kérdeni: ha már ily nagy jelentőséget tulajdonítottunk e tárlatnak: mit állítsanak ki önök, kik szívesen támogatják azt, ha nem félnek, hogy az ut, melyre lépni akarnak, a tárgy, melyet készíteni fognak, csakugyan helyes és illető. Ne aggódjék asszonyom. Mi nem remek-darabokat akarunk bemutatni. Nem kell oly extravaganciákra gondolni, melyek által nagy hatást vélünk elérni, valóján pedig semmit sem érünk el. Láttam a szegedi kiállítás női kézimunka-osztályában egy kosarat, mely 50000 darab papírtékeresből készült. Higye meg asszonyom, roppant hasznátalan munka volt. Láttam Fehérvárott a kiállítás alkalmával Petőfi bucsuját a szülei háztól. Nagy monstruozus kályhaellenző volt. Petőfi orra nagyobb volt, mint a cipője, s mindenki ki a kép mellett elvonult, szájalmas mosoly-

lyal szemlélte a ezétevesztett fíradásigot melyet e képre készítő fordított. Régi magyar példabeszéd: A ki minnek nem mestere, hóbéra az annak. A mi lefordítva annyit tesz: ne akarjunk olyasmivel tündökölni, a mihez nem értünk. Múltó a kiállításra minden közönséges tárgy, melynek gyakorlati értéke és rendeltetése volna. Egy esinosan himzett kendő, jól készített eszike már e kiállításra való. Minden a mit a mindennapi életben használunk, a melynek készítése által valamit megtakarítottunk, legyen ez bármily csekélység, ha benne esiny nyilvánul kiállításra méltó. Ruházati, szükségleti pipereezikkek ép úgy, mint egy darab szőtes, melyet sajátkezűleg készített. És ha régi kézimunkái között vannak jobb darabok, azokat is bátran kiállíthatja. Nem szükséges épen új darabokkal készülni. De ha már újakat készít, vagy ismerősei közül valaki most fog hozzá munkájához, melegen ajánlom azon minták tekintetbevételét, melyeket a végrehajtó bizottság kijelölt, s melyeknek listájával bármikor szolgál a kiállítási iroda. Ismétlem tehát röviden: ne az u. n. remekdarabokat készítsék. Minden közönséges munka megfelel a ezéjának és odavaló, minden tulhajtott s riktó darab készítője esalódásoknak teszi ki magát.

A kiállítási tér háromféle. A fali tér, melyre leginkább szőnyegek, terítők s efélék kerülnek. Ennek négyzetmétere egy forint. A falmentelti tér folyó asztalon 2 ftt, a szabadon álló tér 4 forint négyzetmétereinek. Ez utóbbi tér igénybevételét azoknak ajánlom, kik figyelemreméltóbb vagy oly czikkeket készítenek, melyeket több oldalról kell meglekinteni és melyek ily tér követelése folytán a terem közepére olykép helyeztetnek el, hogy azokat körül lehessen járni. A porirát érzékenyebb czikke számára lesznek üvegkerények is. Ezekben egy méternyi ügy 6 forintba kerül. Az árak a kiállítás egész tartamára értendők.

Ha ezekben sikerült nekem e kiállítás ezéját megmagyarázni s ön asszonyom lelkésedni képes a női kiállítás mellett, akkor kérem szerezen mennél több hívet és támogatót. Járja be ismerőseinek beeres körét, ösztönözzön, buzdítson, a kiállítás érdekében, s magyarázza meg mindenkinek ékesen, hogy a kiállítás sikere a nők büszkesége lesz. És a kiállítás jövedelme, a nők munkáépítésének előmozdítására az országos nőiparegyre száll, mely az eszmét felkarolta, e kiállítás kezdeményezte, annak lelket és testet ad, s mely a női munkáépítés rendszeresítésének ma is egyik legbuzgóbb zászlóvivője.

Rimaszombat, april 11.

T. Szerkesztőség! Beeres lapjának legutóbbi számában az „Egyetértés” után közölt s személyemre vonatkozó azon állítását „ki nemesak, hogy már megalakította a megyei bizottságot stb.” oda kérem módosítani, hogy a megyei bizottságot én nem alakítottam meg, mennyiben erre senki által meg nem bíztam. A Rimaszombat- és Vidékének nöegylete az, mely megyénk névze kezébe vette az orsz. női kiállítás ügyét és e ezéltől

még ebből nem következik, hogy ő ily módon akarja kritikáit lekenyerezni, igazabban „lerostélyozni.”

Szönművekről lévén szó, Archimedesdel kiáltok, hogy „heureka”, megtaláltam! Mit? Talán módót, hogyan lehet Magyarország felett kormányozni 3 hóig adóemelés nélkül, vagy miképp lehet Oroszországban a nihilistákat kiirtani, vagy pedig mi módon kell oly olvasót fogni Istóczy „rópirataira”, ki elfogadja az ingyenpéldányt? Dehogy, mindezeket hasztalan törtem eddig a fejemet, hanem egyebet találtam: oly francia újabbkori vigjátékok, hol a férj ruházta fel szavakkal az udvarias udvarlót. Sardou írta. „Váljunk el” a ezime.

Megvallom veszedelmes dolog a nőkkel kikötni, de ez esetben nem tehetem. — tudják, minden szentnek maga felé hajlik a keze, — hogy a férfiak belső meglegedésére röviden ne vázoljam e darab eszelekvényét.

Egy hölgyeekének, neve Cyprienne, a sok fölfalt regényből merített idealistikus hajlamai annyira elkábították fejét, hogy bevette magába, ő lerizza magáról a prózai házasság bilincseit: ő el fog válni. Azon reményben, hogy a kamara szentesítenei a válás törvényeit, titkon összeszűri a levelet egy ifjúnak, kinek talán csak ügyetlensége volt nagyobb bürgyuságánál. Itt vetette el messze a sulykot monsieur Sardou. Nem viecez, mondhatja a nő férjének, ezt látva, egy ily udvarlót a nyeregéből kiütni.

A széptevő hamis telegrammal meggyőzi a nőt, hogy a törvény el van fogadva. A férj szót nélkül beleegyezik a válásba (furesa férj) és épen a közömbössége az, a mi neje előtt miádig kedvesebbé az udvarlót gyűlötebbé teszi. Az exférj helyzete kitünő. Az udvarló (bizony ló) ebédre van hívva, s a férj

szavazta meg egyelőre a száz forintot. Kétségtelen azonban, hogy a hölgyek buzgalma elismerésre méltó s reméljük, hogy a megye női közönsége általában helyesen fogja föl saját érdekét akkor, midőn az országos kiállítás iparát méltóan fogja képviseltetni. **Fábrý János.**

E kis helyreigazítást készséggel hozzuk köztudomásra, megjegyezve, hogy mi az érendleges közlemény szövegén mit sem változtattunk; kivettük a nevezett fővárosi — legjobb forrása — lapból.

Egyébként közönségünk igen jól ismeri a tisztelt tanár úr buzgalmit, a női kiállítás ügyében itt tett üdvös kezdeményezését. Szerk.

Hírek és vegyések.

— **Boldog ünnapokat.** Tavasz... kikelet... napsugár... dalos ma lír. Valamennyit meghozta a husvét, a piros tojások öntözökédek szép, a feltámadás magasztos ünnepe! A lombha tél nehezen bucsuzott el, a határidőn túl alkalmatlankodott — a várva-várt „zöld” — a felő kis ibolyácskával végre mégis megmutatta magát. Örül, vidám mindenki. Kapcsolatban a szeretet, a megváltás nagy ünnepével, hegy, völgy, liget siet halálával adozni a mindenségnek. Köszöntik egymást a megújulás, a „föltámadás” legelső perceiben. Az ember, az érző lény is siet tavaszi derült, vidám napokat kívánni embertársának, — s az ünnep „emlékére” még ajándékokkal is kedveskedik. Mi, kiket — czélunk, hivatásunk végett — jóakaróink, barátaink s olvasóink szép száma övez körül: nem hagyva elröpülni az alkalmat: szívünk meleg érzetével kívánunk egyenkint az összesnek meglegedést, örömet nyújtó husvétü ünnepeket!

— **Meghívó.** Almásy Miklósnak. Rimaszombatan, a „Harom-Róza” vendéglő nagytermében 1881. april 21-én (esütörtökön) többek közreműködésével tartandó hangversenyre. — Helyárak: Ülőhely 1 ftt 50 kr. — Állóhely 80 kr. — Karzat 1 ftt. — Tanulójegy 40 kr. Jegyek előre válthatók: Nagy Béla ur kereskedésben. Kezdate 8 órákor.

— **Almásy Miklós** urnak f. hó 21-én tartandó hangversenye iránt rendkívül nagy az érdeklődés. A megye minden részéből tömegesen érkeznek a jelentkezések. — Mint halljuk, Losonezról egy küldöttség érkezik Kovarz zenetanár vezetése mellett a hangversenyzőhöz, hogy őt a művészetkedvelő városnak megnyerje. A műsort illetőleg, — mely a hangverseny alkalmával fog kiosztatni, — a következők jutottak tudomásunkra: 1. a) Praeludium Bachtól és b) Sonata Beethoventől; 2. a) Magyar tanulmány Mosonyitól, b) Magyar Rhapsodia Lisztől; 3. a) Noeturne Chopintól, b) Loreley H. Sulingtől, c) Fausztkeringő Lisztől; 4. Hymnus 4 kézre Lisztől; 5. Magyar népdalok tilinkus; 6. Magyar Roham-induló Lisztől; 7. Hegedűszolo. — Ez azonban még nem teljes program. — Az előadást táncmulatság zárja be.

— **A rimamurányvölgyi** vasmű-egyesületi részvényeket f. hó 10. 11. és 12-ik napjain váltották be Rimabrézón a bécsi bank megbízottjai. A részvényekből befolyt pénzek mint törlesztés vagy betét, nagyobbrészt pénzintézetinkbe kerülnek, melyeknek azok jövedel-

frakkot, fehér keztyűt ölt, hogy az új pár tanu nélkül turbékolhasson. Ez a quasi megvétel már sok volt a megtért menyeeskére, a feltékenység is gyötörni kezd, nem sokáig haboz, férje karjába kulesolódik s együtt mennek ebédelni. A férj kandidatus megerkezik, nem hiszi, hogy faképnél hagyták, imádotlja keresésére indul. Végre megtalálja, de előbb esuron vízere ázott. Ha már náthát szerzett, legalább férfi jogát érvényesít, mely követelesére azonban a kiábrándult Cyprienne rögtön megadja a esattanó választ egy ráadásul tapasztott hatalmas poftvese képeben.

A helyzetek komikus volta ritka élvezetet nyújtott a jelenlőknek, különösen a férjeknek, kik fél fejfel magasabban hagyták oda a színházat, hogy otthon ismét lehorgassák azt.

A népszínházban is egymást éri az új-donság. Legüdvösebb a esására, ugylátszik, „Üdvöske” (La mascotte) E szót még a Balagiban is hiába keresnek. Olyan leányt jelöl, a ki a házba, melyben van, szeresét hoz: szeresene gyerek. Minőségére tuezatmunka Chivot & Duru gyarából, de hogy Blaha asszony valódi „Üdvöskeje” volt, van és lesz a népszínházban, azt Rákossy tudja legjobban. Ötször öltözik benne, hol mint eskolni való pulykapásztor, hol almazöld atlaezba, hol fehér selyembe, hol ibolyaszín bársony nadrágba (ebben volt a legigézőbb). Ezután Hegyi A. k. a jatszja Üdvöskeit hihetőleg hasonló sikerrel.

Még a magnások extra passiójáról, a carrousselről (magnási orral: carrroussel) akarok meglelekezni. Nem voltam ugyan jelen, mert polgári pénzre ott nem volt szükség de úgy, a hogy képzelem lefolyását.

Czimeres-főuraink mintha rendez-vous adtak volna egymásnak, lerándultak Bécsből

mező elhelyezése nem esekély gondot fog adni a mai hitelvesztett és vállalkozási hiányban szenvedő időben. De nem is lehet az másképp, míg a kamatláb oly magas, hogy azt az iparos kereskedő vagy földműves saját tőkére tetele nélkül fel nem veheti hosszabb időre. Tartásuk pénzintézetünk szemük előtt a tőkére szoruló osztályok érdekeit, ehhez mérve állapítsák meg a kamatlábat s akkor majd lesz a felhalmozott pénznek vevője, ki mellett boldogulhat a részvényes is. E nélkül kalamitássá válik.

— **Nagy-Rőcze** városa, a mint értesülünk, a vasműgyeleti részvények 400000 frtnyi árából fedezni fogja a megyénkben páratlan fogadó-építésére felvett kölcsönt, megszerzi és kiépített a még hiányzó udvart s mellék helyiségeket, esinosítja piacát, épít egy városi kórházat s a regényes fekvésű furdőben ezélszerű épületet. Az ezek után felmaradó 310000 fttot addig, míg azt megfelelő fekvő birtokba fektetheti, Budapesten helyezi el. Ezen szép törekvést örömmel regisztráljuk, esakhogy ilyankor a magyarosodási tekintetből annyira szükséges kislel-övodát is öhajtanók a programban látni, melyet Nagy-Rőcze polgársága annyira öhajt és még mindig nélkülözni kénytelen. A 300000 forintnyi összeg befektetésére nézve pedig az a nézetünk, hogy a testületeknek a fekvő birtok mindig keveset jövedelmez. Állami papirok nagyobb és sok tekintetben biztosabb jövedelmet hoznak. Ha testületek nem szereznek állami papirokat s nem akadályozzák meg ezekre fizetett adósságaik kiszivárgását külföldi tőkepenzesek zsebébe, várhatjuk-e azt egyes szegény polgártársainktól?

— **Ihász Dániel.** Kossuth hű társa f. hó 10-én meghalt Collegno al Baraceonában. Benne a szabadságharez egyik legjelesebb, legszebb jellemalakja veszett ki. Azon férfiak közé tartozott, kik teljes erővel ragaszkodnak eszményi ezéljukhoz s bármily pillanatban is készek azért éltüket feláldozni. Ihász eszménye mindig hazájának függetlensége, szabadsága volt. Azért küzdött mindvégig, mint élte álma egészen utolsó percéig s midőn nem kockáztathatta véret eszményeért, egész szeretettel esüggött és ragaszkodott ahoz, kit ideáljai megtestesülésének tartott: Kossuth Lajoshoz, kinek apóloja, barátja „Mikes Kelemenje” — mindene volt. — Elt 68 évet. Aldott legyen emléke!

— **Az országos női iparkiallításra** ujabban bejelentették hozzájárulásukat a rimaszécsi, dusai, sajó-gömöri, tóthegymegi, kiettei, ezakói eddig összesen 14 iskola. Minthogy ezen kiállítás a nyári vizsga után esik s így a vizsgára készülő munkák oda egyenesen küldhetők, másrészt a női kézimunka tanítás megyénk 94 iskolájában már meg van honosítva, ezen szám május végeig, a meddig a bejelentési határidő tart, még jelentékenyen fog emelkedni. A fent említett iskolák tanítói egyébiránt a nép között is sikerrel agítálnak ez ügyben.

— **A magyarországi Kárpát-egylet** az aggtelki barlang hozzáférhetővé tételére 6000 fttot kért a vallás és közoktatási minisztertől, ki is ez ügy elintézése ezéltől személyesen megtekinti a baradlót s ez alkalmából, mint halljuk, városunkat is meg fogja látogatni. Azt hisszük, hogy akkor a kért polgári iskola ügye is sikeres megoldást nyer.

„cause celebre”-je. A titkos és névtelen drámaírók egyik titánja ráförmed Csikyre, hogy merte ő „A mult” ezimű novelláját a sopronyi professor elvetett „Farkasok közt” drámájából meríteni? A farkasok addig ordítottak reelamért, míg Kolozsvárott a dráma csakugyan fényesen — megbukott. De a diadal nem maradt el, kisült, hogy veszedelmesen hasonlít hozzá. Mindakét hős esetleg a lábán jár, szájjával eszik, sőt többet mondok: szeret és pedig fiatal leányt. Nem világos itt a plagium? Nem rajzolhatta volna Csiky hősét, hogy a fejen járjon, orrával egyék és például egy 47 éves brandenburgi nevelőnöbe legyen szerelmes.

Bizonyos francia ír egy bohózatot „A honatyák otthon” eziművel. A népszínház deszkáin előadják s uram Isten, hisz ez szakaszott „Mukányi”! No most Csiky pater resz-kess, végórad ütött! Ebből a plagiumból már 6 ókor sem huz ki. Mind a két darabnak van eleje és vége, felvonásokra van osztva, itt is, ott is indulóházban várják azt, a kit dictióval kell fogadni, mindenütt hirlapiró — ennek már fele sem véletlen. Vagy a frank vagy Csiky lopott, tertium non datur. De a francia csak nem tanult meg magyarul, tehát — ad majorem gloriam Verhovay — ismét lepuskáztatik egy tehetséges szönműró.

Hiába bizonyítják a komolyabb lapok, hisz Csiky 3 hóval előbb olvasta fel Mukányi-ját mint a francia, itt nincs pardon, nem létezik kapacitáció, tegye bár tenyerére a lelkét az a „rostélyos pár.”

Hát én himezés-hámozás nélkül megvallom, hogy a rostélyos még nem a legrosszabb a földi rosszak közt, s ha Csiky szereti (van is látszatja peripheriáján, mellyel csak Wiltne képes versenyezni) van esze érte s hogy barátait és pályatársait is megvendégeli olykor,

e barbár földre a szegények javára lovagolni. Csak úgy szikrázott a muzeumháti boulevard kövezete a teli (kék) vér notabilitásokat szállító szintén telivérű lovak patkói alatt.

Mily dalás hősök, mily leventék, önkéntelen eszünkbe jutnak a régi Dessewffyek Károlyiak, Pálfiak. De mégis van némi külfölség, amazok a esatateren, a honszolgálatában álták meg a sarat, emezek az utódok — a comédiában.

A férfiak élükön Edelsheim (magyarosítva tán Nemeshoni volna?) Gyulayval XIV. La-jostféle esuszó-mászó udvaroncz ruhába bujtak, fejökön fehér copfos paróka. Olyk grófllekesedésében még szakált-bajuszt is levétegett a korhűség és ezél érdekében. Ennyi áldozatot hoznak érte külföldön dözsölő főuraid, édes hazám, és te mégis panaszokdol!

Ha a férfiak constumjeu van is kifogásolni való, annál ellenálthatatlanabbak voltak a sylphidi comessesek és baronessek.

Nem esoda, még akkor nem voltak fel-találva a női testet mesterségesen készített kinzó eszközök: a pancézel-fűzők. A civilizált hölgyvilág azt hiszi, hogy ily kényszerzubbony nélkül nem is lehet — szépnek lenni. Pedig hát ez esigazza, éktelelenül el rövid idő alatt a női test idomait, s akadályozza a szabad légzést.

Persze, hogy kedves olvasóim, azt is tisztán böjti predikációnak tekintenek, ha én most itt a pancézel-mellfűzők ellen polemizálnék, de nem csak egyikük árulna el egy négyzetmökzt, hiszen az mind igaz, de nem lehet az ár ellen uszni, és édes Istenkém, én csak nem kezdhetem levetni, mert a hetedik nagy hatalom, a divat... A divat, no az szeszélyes, akár a szép nő, de ez mitem nyom a latban, a divat alkalmazkodik. Lám

— **Nátafalussy Kornél**, roznói kath. főgymnasium igazgató, hír szerint, a nagyváradi tankerület igazgatójává fog kinevezettni.

— **Női érettségi vizsga.** Róth Éva a pozsony megyei kir. tanfelügyelő 17 éves leánya mult hóban a pozsonyi ev. lyceumban érettségi vizsgát tett le kitünő sikerrel. Ő az első nő, ki hazánkban érettségi vizsgát tett.

— **Gyászhir.** Hánrieh Lajosné szül. Villei Pribék Mária, Hánrieh Lajos törvényszéki bíró neje f. hó 11-én 34 éves korában hosszasan szenvedés után elhunyt. A haláláról kiadott gyászjelentés a következő: Hánrieh Lajos és gyermekei: Ferenc és Lajos, valamint Chlebovich László, a számos rokonság nevében is mélyen elkeseredett szívvel jelentik felejthetetlen nevének, illetőleg édes anyjuknak Hánrieh Lajosné, szül. Villei Pribék Máriaé f. év april hó 11-én, esti 9 órakor, élte 34-ik évében, hosszasan szenvedés után történt gyászos kimúltát. — A boldogult hült tetemei folyó hó 13-án, délutáni 4 órakor fogtak a római kath. egyház szertartása szerint, a rimaszombati sírkertben örök nyugalomra tütni. — Az engesztelő szent misé-áldozat pedig f. april hó 26-án, délelőtti 9 órakor fog a Mindenhatóknak a rimaszombati róm. kath. templomban bemutattni. — Temetése nagy részvét s a helybeli kath. chorus közreműködése mellett folyt le. A szerető férj és kedves gyermekek fájdalomtól enyhítse a mindet orvosló gondviselés! Béke az elhunyt hamvaira!

— **Daltársulat.** Mezey János fővárosi (?) daltársulati igazgató hatod magával városunkba jött s hétőn — 18-án — megkezdte előadásait változatos(!) műsorral.

— **A Felső-pokorági** ezüstpénz-leletből volt alkalmunk néhány darabot látni, melyek kivétel nélkül 16. sőt 17-ik századbeliek s lengyel és szársz pénzek. Régiség-értékük ennélfogva minél esekélyebb. A lelet különben hatóságilag a magyar nemzeti muzeum igazgatóságának már bejelentetett.

— **Az aggteleki barlangban** — írja a roznói lap — szükségelt előmunkálatok, dacára az esős időjárásnak, mely a barlang sok részét csaknem járhatatlanná tette, megkezdődtek. Legelőbb is a régi veszedelmes vízpallókat cserélik fel, rendes hidakkal, azután főgnak hozzá az utak járhatóbbá tételéhez; a bejáratot lépcsőkkel teszik kényelmessé, az alacsonyabb helyeken részint a tetőzet, részint az alapzat bevágása által teszik járhatóvá az utat, állandóan nedves helyeken pedig deszkapadokat raknak le; megkezdik nemsokára a barlangnak bányamérnöki felmérését, s az egyes érdekesebb helyeknek a koromtól letisztítását sat. sat. E héten a Kárpát-egylet roznói alosztályának egy bizottsága járt kint az intézkedések megtételére, mely alkalmommal mint értesülünk az ó ág végén egy esepkő képződményt hasonlatos alakjánál fogva „Magas Tátra“-nak neveztek el, mely ugyan — mint értesülünk — igen miniatúra mássa a nagy Tátrának, de elég ahoz, hogy eszmé-társulási utján a Kárpát-egyletre, s annak hazánk e természeti kincsére iránt tanusított nagybecsű pártfogására emlékeztessen.

— **Apróság.** Egy koldus mesterember a jánosai Arpádkori templom előtt elhaladva, felsóhajt: „hej mikor én ezen dolgoztam!“ A közelben lakó kérdezi tőle: „Micsoda mesterember?“ „Férfit szabó.“

— **Cseppkő-barlang** a Garamon. Bahéry József tanító egy értesítésében írja a „R. H.“-nak, hogy Vöröskötől a Garamvölgyébe haladva, körül-belül fél órányira egy fűrészmalom található; itt az út mellett látható egy körül sánezolt erdőeske, melynek szelén, az ország-útról is sok kivehető lyuk van a hegyoldalban, „dudlava skalá“ nevű. Ha ebbe a lyukba bemennek, kiesiben az aggteleki barlang szemlélhető(!) E barlangot kevesen ismerik; kár volna e természeti ritkaságról megteledkezni.

— **A feledi vasuti pályafőnök** urat őszintén figyelmeztetjük: a közönség érdekében, sziveskedjék a Serke-Feled közötti rszombati vonalon fekvő átjáró korláttrudait magasabbra huzatni, mert esetek igazolják, hogy az alacsony korlátok alatt áthaladó lovak a törzszlopig kénytelenítettek fordulni, megbokrosodtak, míg a koosiban állóknak hasra kelle feküdniök, nehogy fejüket zuzaszét a korlát. Hát még éjjel mi adhatja elő magát?!

— **Gyilkosság.** A murányhuti koresmánál Miklósi József nevű szöggyáros egy garami embert agyonlő t. Mind a ketten kesit hajtottak, s a mint egymást mellőzniök kellett volna, Miklósi rákiáltott a garami fuvarosra, hogy térjen ki, ez azonban nem akarta tenni. Ekkor Miklósi elővette dupla fegyverét s rá lőtt az emberre, a golyó annak füle mellett süvöltött el; most a másik esőből durranott, s a második lövés a szerencsétlen fuvarost hasban találta, úgy, hogy szörnyet halt. Miklósiok rögtön elfogták.

Figyelmeztetésül. Az első magyar ált. biztosító társaság helybeli főigazgatójának mai számunkban hozott hirdetésére felhívjuk a biztosító közönség becses figyelmét.

— **A használhatatlanná vált válaszos levelezőlapok** kieserelésének díjáról a közlekedési miniszter a következő körrendeletet boesátotta ki: Használhatatlanná vált válaszos levelezőlapok kiesereléséért az esetben, ha a törzs- és válaszlap még összefügg, egykettős lap kiszolgáltatása mellett 1 kr. szedetik. Ha azonban a törzs- és a válaszlap egymástól elválasztva vagy közölök csak egyik lap mutatattik be kieserelés végett, minden egyes lap kieserelésért, egy közönséges levelezőlap kiszolgáltatása mellett, 1 kr. szedetik. Az ilyen elrontott levelezőlapokra netán felragasztott levéljegyek, a kieserelés alkalmával, figyelembe nem vétetnek. Magától értődik, hogy más mint a magyar postaigazgatás által kiadott levelezőlapok, egyáltalán nem eszereltetnek ki.

— **Eredeti alapítvány.** Egy gazdag ur-hölgy háromszázezer márkát hagyott Stettin városának oly föltétellel, hogy ez összegből menedékhely alapítassék agglégények és öreg kisasszonyok számára. A menedékhelyben tíz agglégény és 40 öreg kisasszony nyer teljes ellátást; a fölvétel egyik föltétele, hogy az illető legalább 50 éves legyen.

— **Jegyzők névtára.** „A magyarországi községi körjegyzők névtára illetve évkönyve 1881-re“ most jelent meg Laszky Ármin kiadásában Nagyváradon. Hiteles adatok alapján a községi és körjegyzők központi egylete megbízásából szerkesztette Vágó Ferenc orsz. központi egyleti főjegyző. Második évfolyama ez már a névtárnak, melyet évről-évre teljesebbé törekszik tenni buzgó szerkesztője.

Öntől én ugyan mit tudnék megtagadni? De — bocsásson meg — a pozitív élet gondoljai, a mindennapi keserű tapasztalatok, „nagybőjt“ elmékedések annyira kifogattak magamból, hogy már már szellemileg indifferens leszek.

Az után meg miről mit írjak édes önnek? Apró-cseprő, a mindennapiság légkörében mozgó dolgok nem érdekelik önt, — önt, ki emlékekkel szeret csupán foglalkozni.

Ön csak a multban él. A jelen anynyiban érdeklí (saját szavai), a mennyiben emlékébe hozza a multat; a jövő figyelmét kikerüli, — úgy is kell, a holnap úgy se más, mint nagyobb vagy kisebb, egyszerűbb vagy czífrább kiadásu ma.

Beszélgessünk a multról, foglalkozzunk egy kicsit emlékeinkkel, beszéljünk magunkról. Látja én is csak a multban élek, — engem is csak az emlékek gyötör . . . akarom mondani érdekelnek, meg fog tehát engedni, ha „emlékeim“-ről írok, melyekből sokat kölcsön vehet ön is, — így igazán jól fog esni beszélni magunkról magunknak . . . (?)

Emlékszik-e édes ön arra a 4 ablaksoros ódon kettős épületre, mely éjjel-nappal csakva áll, — ezen épület ön által csak egyszer látott celláira s azok ifjú-öreg lakóira?

Én emlékszem, bár ne emlékezném! Emlékszik-e arra az országos híri, aranyos oltáru, márvány falazatu szentekkel (aranyosakkal) körülrakott kettős tornya templomra.

Én emlékszem, bár ne emlékezném! Hát a világ megváltójának koporsójára . . .? Már könnyezni kezd, inkább nem folytatom, de hiszen önnek emlékek kellenek! Hogy az alkalmiság bélyegével birjanak e sorok, egy esetet beszélek el önnek tavalyról, a tavalyi husvétrol.

A naptáron, naplón és névtáron kívül benne van a jegyzők központi egylete 1880-ik évi munkásságának történelme, továbbá községi és körjegyzők életrajzai. A megyénkbeli életrajzai nagyon hibásak s a fele sines felkűldve.

— **Országos vásárunkról** (f. hó 8. 9.) többé kevésbé jót mondhatunk. A husvétí ajándékokra szolgáló czikkék árulóinak a legjobban ment a dolguk. A piperét szeretők pipereárusokat (megfigyeltük jól), az „uri“ osztálybeliek a divatkereskedőket látogatták sűrűn. A férfi és női szabók különösen az idegenek) a ruházati ipar egyes ágait hogy úgy mondjuk: vesztgették. Aki nek pénze volt tavaszihoz olesén juthatott. A czíipeszek panaszkodtak, mert a folytonos esős borus idő miatt téli czípiök használatnak mindedig — könnyű tavaszi s nyári lábbeli nem igen kell. Kalaposaink jó vásárt csináltak. A gabna forgalom elég jó volt. A marhavásári forgalom illetőleg látszott, hogy „lopott“ (Osgyantól köleszönt) ez a vásár. Viszonyitva a többihez: marhaszám esekély, no de a tavaszi munkák igénybe veszik a négylábuakat. Ha ki bírtak telni — áthúzzák a tavaszi s nyári évadot is.

— **Megjelent Aigner Lajos** kiadásában Budapesten a magyar regény-csarnok 8. 9. és 10. füzete. Tartalma: A szabadság országa, írta Beksis Gusztáv. Zsadányi István viszontagságos élete, írta Nagy László. — Megjelent továbbá a szépirodalmi könyvtár 6. 7. 8. 9. és 10-ik füzete. Tartalma: Szép Ilonka, verses regény, írta Széchy Károly. Mindenütt és sehol, írta Milko Izidor. Senki Pál történetéből, írta Bús Vitéz. — Egyes füzet ára 30 kr. Előfizetési ár egyik vagy másik munkára egy évre 7 fnt 50 krajczár.

Rövid hírek: Nyári menetrendek életbeléptetése lesz az osztrák-magyar vasutakon — május 15-étől. — **A közlekedési** miniszter több vasuti vonalon omnibusz-vonatok szerveztetését akarja. — **Pósa Lajos** „Magyar Ujság“ ez. függetlenségi lapnak fődolgozóvá lett — Szegeden. — **Állandó országház építésére** vonatkozó előleges megállapodások történtek a fővárosban. — **Tömeges megkegyelmezések** vannak kilátásban a királyi menyegzője alkalmával. — **A Korán** meg fog jelenni magyar nyelven. — **Amerikába** Magyarországból jan. és feb. hónapok alatt kivándoroltak 1210-en.

CSARNOK.

Csókos Julesa.

Írta: Vidonyi József.

(Folytatás.)

— Hát én kigyelmedet már nem szeretem, hiába is minden járása, kelése, mert én a kigyelmed szavára többé nem hajthatok, felesleges sem leszek.

— Jaj! de a szívembe nyilalott . . . talán ketté reped mindjárt.

Nem szeretsz . . . de szerettél . . . Ugy-e hogy szerettél?

— Egy kicsit . . . de régen volt már.

— Ugy, ugy! csak sebez a lelkemet. Egy kicsit . . . Te mondd ezt az én szemembe Julesa! Te?

— Én!

— Jól van. Egy kicsit szerettél csak, és én azt hittem mikor megöleltél, mikor

Kezdem a nagyhéttel. Ismer ön kath. templomot — nagyhétt ideje alatt.

N. Pénteken a „Salvator mundi“ halálának emléknapiján, tudja hogy néz az ki.

Feketébe vont, ékeiktől megfosztott oltárok, Jeremiás siralmi, vezeklő asszonyok, kétes félhomály, esik a „koporsó“-nál pislogó mécs, imádkozó papok . . . csikós katonák . . . Ilyen helyen voltam én tavaly.

Arról, hogy „miért“ voltam ott: ön előtt a legfölsőlegesebb mondanom.

Hivatásom rendelt oda.

Mindenkinek van megsiratni valója, mert mindenkinek van multja. Lehet, hogy én is a multat sirattam.

Zsámolyomon óra számra térdelve, „rovás“-omat kiegyenlítve egy padba néztem.

Gyászba öltözött nőn akadtak meg szemem. Két piezi kezét összekulesoltan bársonykötetésű imakönyvére helyezte; olykor-olykor kivette kendőjét, szeméihez emelte. (Akkor nem mertem, most merem állítani, hogy könnyeit törülte le.) Tudja ön, kinek gondoltam. Egy arisztokratanőnek, ki talán egyszer gondol egy évben arra, hogy az Isten hazába is el kell látogatnia. — vagy egy uronőnek, ki a esilógó termekben, pompa, fény között nem találja föl megelégedését, szokásból bemegy a templomba is, míg liberális inasa künn várakozik. — Ez történt első nap. — Megmondjam önnek az óráit, a perczet is?

Másnap reggel szokott helyemen lemorzsoltam az „örök üdvösség“ — kiszabott miatyanjait, megbámultam a koporsót őrző katonát, ki esetleg zsidó volt. Balra nézek — a tegnapinál egy padlál előbb, ismét a gyászruhás nőt pillantottam meg.

Az emberi szívnek van egy szép jellem-

megesóköltől, mikor azt mondtad: Janesi! elmegyünk a világnak egy félre eső zugába, ott fogunk szántani, vetni, távol a gonosz emberektől, hogy ne irigyelje meg senki boldogságunkat, hogy igazán szeretsz, hogy csak a halál fog bennünket egymástól elválasztani. Julesa! tudod-e mit mondtál, mit fogadtál nekem az Isten színe előtt, a gesztenyefák alatt? Hát már elfelejtetted? Nem félsz az Istenről, hogy meg fog verni?

— Tudom; de más is mondta már azt, és meg nem tartotta.

— Azt mondtad: a mely pillanatban elpártolok tőled, a másik pillanatban verjen meg az Isten. Ne legyen nyugodalmam sem a sirban, sem a mennyországban. Ugy-e ezt mondtad Julesa?

— Tudom is én, de olyan formát.

— Hát mért pártoltál el tőlem?

— Mert Örmos Pistát kedveltem meg, a bíró fiát, a kigyelmed lelki testi barátját. Hiába minden szava, én kigyelmedet már nem szeretem. Váljunk el egymástól jó szívvel, harag nélkül, kigyelmed is megtalálja még, a mit én bennem elvesztett, csak nézzen utána.

— Éa nézzen utána, Julesa! de én? a ki megesküdtem, hogy te leszesz az én feleségem? Nem lehet. Hát azt hiszed, hogy én is szava szegő legény vagyok? Még meg nem tanultam, de nem is szeretném.

— Mi van abban?

— Nagyon sok . . . több a kárhozatalnál. Mi van abban? ugyan hogy kérdezheted azt Julesa? Hát nem dobban a szíved egy nagyot? nem figyelmeztet a lelkiismereted, hogy nem beszélj igazat? Nem! Látod én nem hiszem, hogy te engem örökre elfelejtettél volna, te csak próbára teszed a te hűséges Janesidat. Gyere boldogságom ragyogó csillag, és borulj a nyakamba, meg nem bánod soha, mert én akarok mindened lenni egy személyben. Nélküled meghalok, gyalázatos módon a pokol tüzére jutok, nagy bünnel, véres kézzel. Könyörgöm Julesa, az egy élő Istenre kérélek, szabadíts meg a gonosztól, ne légy oka halálomnak, ne tedd magadat teljes életre szerencsétlenné. Julesa! tudod-e te azt, micsoda teher az, ha az embert elhagyja az Isten? az emberek pedig elkerülik? Ne kívánd azt Julesa, mert az olyan súly, hogy még a férfi ereje is összetörik alatta. Nem bírja azt senki sokáig hordani a világon. Julesa! add vissza lelkemet a mennyországnak, te teheted, de más nem teheti.

— Ugyan ne papoljon kigyelmed anyit, már a fejem is fáj a sok beszédől. Bánom is én akár kinek adja lelkét, éppen azt akarom, hogy adja oda valakinek, a ki jobban gondját fogja viselni, mint én viseltem gondját. Én nem szeretem kigyelmedet, ezt tudom, de többet nem tudok.

— No hát, ha te nem szeretsz, annál jobban szeretlek én. Meghalsz velem együtt.

— Öljön meg, itt vagyok . . . ide czélezzen egyenesen a szívemnek, de úgy lőjön meg, hogy sokat ne kioldódjak, mert nem szeretném látni gyilkos tekintetét. Még akkor sem fogom szeretni, ha megöl.

— Jaj te álnok csalfa teremtés. Nem akarod látni gyilkos tekintetemet . . . jól van, nem bántlak, egy ujjamat sem emelem fel ellened. Büntessen meg az isten, ne legyen nyugodalmad boldogságod, sem itt e földön sem a más világon. Kísérjen mindenüvé véres

vonása; szeret részt venni másnak örömeiben vagy bujában.

Ekkor ezt a nőt már gyászolóknak hívém, ki meleg szívvel valakit sirat, valamit keres, a mit erősítő, gyógyító balzsamnak nevezünk, ki valakijének lelki nyugalmáért imádkozik.

Délután már egész közelemben, a szomszéd padban ült; nem tudtam elvégezni kötelességemet. Vagy talán jobban elvégeztem?

Annak a nőnek lelkét vonzotta valami fel a magasba! Ugy szerettem volna megszólítani, de nem volt szabad, vigasztalni kívántam, de magammal is arra volt szükségem.

Az óra elmúlt, a nő megszarítá könnyeit és eltávozott.

Elneveztek öt magunk közt (nemde érti, kik voltunk?) a „fekete ruhás hölgynek“ — azért, mert mi felérek voltunk.

A feltámadás ünnepén újból megmutatta magát. Azután minden nap. . . .

Miért könnyez ön? azt az időt siratja, melyben a bánat közössége volt mégis vigasztalónk; melyben azért oly bizalom töltötte el szívünket a jövő iránt?!

Nem folytatom tovább; letűnt napokról, keserű csalódásról nem jó beszélünk ilyen ünnepen.

A világ üdvözítője a szeretetért feszítetté magát a keresztre; nem jut ebből a mi számunkra egy szemernyi?

Látja ön, hogy jönnek a mult időnek emlékei; nines erő meg szabadulni tőlük!

Hiába égetjük a tömjént, hasztalan néz ég felé a mi tekintetünk!

Vesse le ön azt a fekete ruhát!

Kívánok boldog ünnepeket!

F. Béla.

a második eszásárság idejében a mélyen dekolletirozott ruhák jártak. Senki nek sem jutott eszébe megütközni azon, vagy épen megszólalni érte, ha a legszendébb leánykát oly kivágott ruhában látta, hogy nemesak a hófehér nyakban gyönyörködhetett. . . .

Igy változik a divat, hol egyik, hol a másik kárjára. Ez mindenesetre a mi rövidségünkre ütött ki.

Most veszem észre, hogy ez a világi beszéd merőben ellenkezik a nagyheti ajtatossággal, azért abba is hagyom. A fővárosi municipium is bizonyosan ezen szempontból indult ki. midőn kimondotta, hogy a tanítónök ezentul (risum teneatis) nem mehetnek férfihez. Ezentul már nem lesz elég a diploma, hanem szüzességi fogadalmat is kell tenniök, miszerint világi apácák lesznek, s mint az iskolák Vesta szüzei férfira sohasem vetik büns szemeiket. Előegesen még csak a hajadonokon a sor, de tudjuk, a mi tanácsunk nem hoz fel rendszabályt, s nem sokára közli a hivatalos lap, hogy a „ferjezett tanítónök felhívataknak állásuk koezkáztatása mellett férjeik ellen 3 nap alatt haladéktalanul megindítani a válópert, ellenkező esetben erőszakosan fognak egymástól elválasztani.“

Mintha csak erre mondta volna Palmerston, „ha két ember nevet, bizonyosan a rendeletről beszél.“ Haladunk a — középkor felé.

Kissé hosszabba nyult a eszevés a tervezettnél, de ez még a bőjtnek maradványa. . . .

Lefkovicz Lajos.

Husvétí levél.

(A „fekete ruhás“ nőhöz.)

Husvétí piros tojások helyett ön egy „husvétí“ levelet kíván tőlem.

alakom . . . fájjon a szived, de a fájdalom esilapító köny kerülje mind a két szemedet. Még alva is előtéd legyen megtört alakom, sugja a füledbe: gyilkos! Aldjon meg az Isten, megboesájtom minden bűnödöt . . . elmegyek föld messze utra, hogy ne lássam boldogságodat.

— Menjen . . . bánom is én.
— Megyek . . . érted halok meg. Julcsa az Isten áldjon meg.

Most egy dördülés hangzott, Janesi összerogyott, pataként folyt melléből a vér.

Igy is jól van . . . bolond . . . mondá nagy hetykén Julcsa, és ott hagyta minden segedelem nyújtás nélkül haldokló kedvesét.
(Folyt. köv.)

Hivatalos közlemény.

Csendőrségi pályázat.

Felbírnatnak mindazok, kik az 1881. évi II. t. cz. I. §-a alapján a m. kir. csendőrséghez leendő felvételre igényt tarthatnak és a csendőrségbe belépni ohajtának, ez iránt felszerelt kérvényeiket — melyek ez esetben mellékleteikkel együtt bélyegmentesek — f. évi ápril hó végeig az alispáni hivatalhoz nyújtásuk be. Az idézett t. cz. a csendőrség légénységi állománya kiegészítésének feltételeire nézve határozott szabályzatot tartalmaz ugyan, tekintettel azonban azon sokoldalú képesség, ismeret- és képzettségre, mellyel a közbiztonsági szolgálat teljesítése céljából minden csendőrnek feltétlenül birnia kell, ennek elérése szempontjából még különösen megkívánatik, hogy a jelentkező:

1. A magyar korona területén állampolgári joggal birjon;
2. Feddhetlen jellem és megfelelő szellemi képességek mellett, tisztességes és ildomos magatartással birjon;
3. 20 évnél fiatalabb és 40 évnél idősebb ne legyen;
4. Nőtlen vagy gyermek nélküli özvegy legyen;
5. Hadiszolgálatra való tökéletes képessége mellett legalább 163 centiméternyi testmagassággal birjon;
6. A szolgálati magyar nyelven kívül, lehetőleg még azon vidék nyelvei egyikét ismerje, melynek területén mint csendőr működni hivatva leendő;
7. Az olvasás, írás és számvetésben lehetőleg jártas legyen;
8. Felvétele csakis a legalsóbb rendfokozatban mint csendőr (tizedesi jelleggel) történik. Kiskorúak, kik akár polgári állásból, akár a cs. és kir. közös hadsereg tartalékából, akár pedig a magyar kir. honvédségből a csendőrséghez belépni ohajtának, atyjuk vagy gyámjuk beleegyező nyilatkozatát tartalmazó okmányt tartoznak előmutatni. A hadseregből, vagy a honvédségből a csendőrséghez önkéntesen belépő egyének, az 1881. évi II. t. cz. értelmében következő kedvezményben részesíttetnek:
 - 1) hogy három évi szolgálati kötelezettségük teljesítése után évről-évre tovább is folytathatják ottani szolgálatukat.
 - 2) azoknak, kik a hadseregből vagy honvédségből lépnek be a csendőrségbe és abban négy évig szolgálnak, összes szolgálati idejök-

ből a honvédségnél töltendő két utolsó év elengedtetik. Az ilyenek tehát két évvel előbb boesájtatnak el véglegesen a hadi kötelekből.

3) az időnkinti fegyvergyakorlatok és ellenőrzési szemlék s általában a tényleges szolgálatra való behívás alól fel vannak mentve, és mozgósítás esetében is a csendőrségnél hagyatnak meg, s végül

4) az 1881. évi III. t. cz. 10. §. alapján minden csendőr nyugdíjképes. Az említett folyamodványok következő okmányokkal szerelendők fel:

- a) a közös hadsereg vagy a honvédség kötelekébe tartozó ily egyének katonai, illetőleg honvéd igazolvánnyal (Militerpass).
- b) a polgári életben tanúsított erkölcsi maguktartására vonatkozó bizonyítványokkal. Ezen bizonyítványokban határozottan kiteendő, hogy a jelentkező nőtlen-e vagy gyermeke-tlen özvegy.
- c) minden jelentkező, lehetőleg a legközelebbi honvéd vagy megyei orvos által alaposan megvizsgálandó, hogy hadiszolgálatra tökéletesen alkalmas-e? mivel csak ilyenek talált vétethetők fel s az ide vonatkozó bizonyítvány szintén esatolandó; végre
- d) ha a kérelmező nem lenne képes folyamodványát (betegség vagy más ok miatt) sajátkezűleg írni, azon esetben egy nyolczadivnyi lapra írt háromsoros próbairást mellékeljen folyamodványához.

Budapest, 1881. mart. 25. **Tisza.**

A csendőrségi állomások betöltése végett egy belügyminiszteri rendelet boesájtattott megyei alispánunkhoz, melyet kivonatlag itt közölünk.

Szám-rejtvény.

11 20 19 Ki ezt teszi ront vele.
1 25 4 27 17 Gyökeres magyar megye.
8 22 3 6 Láthatod csak tekints fel.
21 12 15 Tüzes nedvet termő hely.
13 5 10 14 A szerelmes mind ilyen.
9 19 18 21 Ma ez van sok lélekben.
16 34 33 29 12 3 | Nem kellemes állapot,
| Ha próbálad tudhatod.
31 30 Igekötő a neve.
23 2 32 10 28 Nem érnél semmit vele.
26 35 24 7 13 14 | Akadály a hajónak
| Átvágni vélik jónak.
1—35 Ha még egyszer megéred,
Lassabban buzog véred,

A nyerő számára egy regényt sorsolunk ki.

Mult talányunk értelme:

„Virágvasárnap: Jézus ünnepélyes bemenetele Jeruzsalembe.”

Beküldték nyolezan, helyesen megfejtették csak ketten: S. Hermin. B. Margit.

Nyertes az utóbbi lett, kinek „Apolló” zenemű-folyóiratból 3 füzetet megküldünk.

Szerkesztői üzenetek.

T. B. Korántsem „ne nyulj hozzám”, de az ön elfogult nézetét nem osztjuk.

D. B. Nem közölhetük. Önnek határozott tera próza. Közérdekű irányban kérjük működését.

F. A. A jövő számban ökvetlen.

Többeknek. Törzsükre miatt maradtak ki s nagy részük tárgyalanná vált.

„Husvétli tojasok”, „Vilmához”, „Idolyáeskek”, „Egy uzorás”, „Régi történet . . .” kritikán alóliak.

Felelős szerkesztő s laptulajdonos:

Pető Porubszki Pál.

Szerkesztőtárs: **Fóthi Kovács Béla.**

H I R D E T É S E K.

A rimaszombati takarékpénztárnál

a kamatláb 1881. július hó 1-től fogva, még pedig:

20 forintot meghaladó s legalább egy évre elhelyezett betétek után (vallási, oktatási s más jótékony czélu betéteknél, valamint az árvapénzeknél 20 frtig is) 5%-ban.

20 frtig, valamint 20 frtot meghaladó, de rendes felmondáshoz kötve, rövidebb időre elhelyezett betétek után 4%-ban;

bizonytalan időre elhelyezett — bármily összegű — betétek után 3%-ban;

váltókra és ingó zálogokra szóló kikölesönzéseknél 8%-ban;

ingatlanokra adott kölesönöknél 7%-ban állapított meg.

2—3

Az Igazgatóság.

„MARGIT” gyógyforrás viznek

növekvő fogyasztása a víz kétségbevonhatlan gyógyhatásának következménye és szerencsés vegyösszetételének bizonyítéka. Mint unikum különös előismerést vivott ki csekély szabad, de gazdag félig kötött szénsav tartalma.

Gyógytani tekintetben kiterjedt alkalmazást nyer általjában a légző-, emésztő- és húgyszervek hurutus bántalmainál.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Hamisítások elkerülése tekintetéből figyelmeztetik a t. cz. közönség, szükségleteit csak jól ismert helyekről beszerezni,

Raktár: Rimaszombatban Kern Adolfnál.

3—12

Alólirott tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség tudomására, hogy a Cserenesényi utczában lévő lakásomon naponta

friss sertéshus

kapható, és pedig:

1 kilo sertéshus	48 kr.
1 „ kolbász (fokhagymás vagy czitromos)	56 kr.
1 „ Hurka	40 kr.
1 „ Disznósajt	80 kr.
1 „ Zsir	80 kr.
1 „ Tepertő	48 kr.
1 tányér kocsonya	8 kr.

Rimaszombat, 1881. ápril 16.

Francz Soma.
hentes.

Értesítés.

„A gömörmezei nép- és iparbank” f. év febr. 25. tartott közgyűlése határozatánál fogva, s a törvényes jóváhagyás mellett, alaptőkéjét 200000 forintról, 150000 forintra szállítván le, 1000 db részvényt f. év jul. 1-én 50 forint névszerinti értékében visszaváltand: kik részvényöket beváltani kívánják, felhivatnak, hogy részvényjegyeiket, vagy kötelező nyilatkozatukat, a kitűzött határidőig, az intézet irodájában adják be.

Ugyanezen pénzüintézetben, a kamatláb 20 forinttól kezdve s legalább egy évre elhelyezett tőkék után 5%-ra, 20 forinton alól, s rövidebb időre betett pénzek után 4%-ra szállított le; ezen kamatlábak a régibb betétekre nézve f. év jul. 1-én lépnek érvénybe.

Ugyancsak f. év jul. 1-től kezdve a szedett kamatok is a váltóknál s marok-zálogoknál 8%-ra, a jelzálogos kölesönöknél 7%-ra szállítottak le.

Rimaszombat, 1881. apr. 2.

2—*

Az igazgatóság.

Az első magyar általános biztosító társaság ingyen biztosít az első évre

lakházakat és gazdasági épületeket úgy, hogy a díjfizetés az ingyen év előzetes élvezete után csak a második évben veszi kezdetét, ha az ily épületek nála hat évi tartamra biztosítatnak.

Bővebb felvilágosítást nyújt az alábbirt rimaszombati főügynök

Simko Nándor.